

ZAKON

O UDRUŽENJIMA I FONDACIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

PRVI DIO – UDRUŽENJA I FONDACIJE

I.1. Opće odredbe

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se osnivanje, registrovanje, unutrašnja organizacija i prestanak rada udruženja i fondacija koji izaberu da se registruju na nivou Bosne i Hercegovine, odnosno od kojih se zahtijeva da se registruju u skladu s ovim zakonom.

Član 2.

1. Udruženje se osniva zajedničkim sporazumom u kojem se skupina od tri ili više fizičkih, odnosno pravnih osoba, u svim kombinacijama, dobrovoljno udružuje radi ostvarivanja nekog zajedničkog ili javnog interesa, a pri tome nema nakanu stjecati profit. Udruženje postaje pravnom osobom onda kada je registrovano onako kako je predviđeno ovim zakonom.

2. Fondacija je pravna osoba koja nema svoje članstvo, a čiji je cilj upravljanje određenom imovinom u javnom interesu ili u dobrotvorne svrhe. Fondacija postaje pravnom osobom iz Bosne i Hercegovine onda kada je registrovana onako kako je to predviđeno ovim zakonom.

Član 3.

1. Fizičke osobe koje su državljani ili imaju boravište u Bosni i Hercegovini i pravne osobe koje su u Bosni i Hercegovini registrovane, slobodno ili dobrovoljno osnivaju udruženja ili fondacije u bilo koju svrhu u skladu s Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine.

2. Udruženja i fondacije imaju slobodu djelovanja na cijelom području Bosne i Hercegovine, bez obzira gdje su registrovane.

3. Ciljevi i aktivnosti registrovanog udruženja odnosno fondacije ne mogu uključivati angažovanje u predizbornoj kampanji, prikupljanje sredstava za kandidate ili finansiranje kandidata odnosno političkih stranaka.

Član 4.

1. Udruženje, odnosno fondacija može obavljati privredne djelatnosti samo ako je osnovna svrha takvih djelatnosti ostvarivanje ciljeva utvrđenih statutom.

2. Udruženja ili fondacije mogu obavljati nesrodne privredne djelatnosti (privredne djelatnosti koje nisu neposredno povezane sa ostvarivanjem osnovnih statutarnih ciljeva udruženja i fondacija) samo preko posebno osnovane pravne osobe.

3. Godišnji prihodi od takve nesrodne djelatnosti udruženja ili fondacije umanjeni za rashode, ne mogu biti veći od jedne trećine godišnjeg proračuna ove organizacije, ili 10.000 KM, tj. od onog iznosa koji je veći.

4. Dobit koju udruženje ili fondacija ostvari iz nesrodnih privrednih djelatnosti može se upotrijebiti samo za ostvarivanje ciljeva koji se utvrde statutom.

5. Nije dopušteno direktno ili indirektno sticanje dobiti ili druge materijalne koristi ostvarene iz djelatnosti udruženja ili fondacije: osnivačima, članovima udruženja, članovima upravljačkih tijela, odgovornim osobama, djelatnicima ili donatorima.

6. Ograničenje iz prethodne tačke se ne odnosi na naknade za rad ili nadoknade troškova tim osobama u vezi s ostvarivanjem zakonitih ciljeva i aktivnosti utvrđenih statutom udruženja ili fondacije.

7. Ograničenja iz ovog člana neće utjecati na imovinu udruženja ili fondacije iz člana 46. ovog zakona.

Član 5.

1. Udruženja i fondacije samostalno utvrđuju svoje ciljeve i aktivnosti u skladu s Ustavom i ovim zakonom.
2. Program i djelovanje udruženja ili fondacije ne mogu biti u suprotnosti sa ustavnim poretkom Bosne i Hercegovine, niti usmjereni ka njegovom nasilnom rušenju niti raspirivanju nacionalne, rasne i vjerske mržnje ili diskriminacije zabranjene zakonom.

Član 6.

1. Udruženju ili fondaciji se može, zakonom ili delegiranjem od strane nadležnog tijela, povjeriti da u okviru svoje djelatnosti vrše javne ovlasti.
2. Ovo se ne može uraditi protiv volje udruženja ili fondacije.
3. Ako udruženje odnosno fondacija prihvati da vrši javna ovlaštenja, obavezna je osigurati zakonito i neometano provođenje javnih ovlasti.
4. Rad registrovanog udruženja ili fondacije je javan, ukoliko nije drugačije predviđeno statutom udruženja ili fondacije.

Član 7.

1. Svako registrovano udruženje ili fondacija ima svoj puni naziv i sjedište.
2. Udruženje ili fondacija u obavljanju svoje djelatnosti mogu upotrebljavati isključivo svoj registrovani naziv.
3. Naziv registrovanog udruženja ili fondacije mora biti na tri službena jezika koji su u upotrebi u Bosni i Hercegovini.
4. Udruženje odnosno fondacija mogu imati svoj znak.
5. Naziv, skraćeni naziv i znak udruženja ili fondacije moraju se jasno razlikovati od naziva i znaka drugih registrovanih udruženja ili fondacija.
6. Uz svoj puni naziv udruženje ili fondacija može koristiti i skraćeni naziv.

Član 8.

1. Ministarstvo navedeno u ovom zakonu je Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija Bosne i Hercegovine.

I.2. UDRUŽENJA

I.2.1. Osnivanje udruženja

Član 9.

1. Udruženje koje ispunjava uslove za registrovanje mogu osnovati najmanje tri fizičke osobe koje su državljanjani Bosne i Hercegovine ili u njoj imaju boravište ili pravne osobe iz Bosne i Hercegovine, koje su u Bosni i Hercegovini registrovane, u bilo kojoj kombinaciji s tim da osnivači ne mogu biti država BiH, entiteti, kantoni, gradovi, općine, mjesne zajednice, državna tijela, državna preduzeća i fondovi.
2. Za osnivanje udruženja koje ispunjava uslove za registrovanje obavezno je donošenje osnivačkog akta.

3. Radnje preduzete u vremenu između osnivanja i registrovanja udruženja mogu stvoriti obaveze samo za one koji su preduzeli te radnje, osim ako udruženje te radnje ne ratifikuje. Samo najviša upravljačka tijela udruženja mogu ratifikovati radnje preduzete u njeno ime prije registrovanja.

4. Smatra se da je udruženje osnovano na neodređeno vrijeme, osim ako statutom nije utvrđeno drukčije.

Član 10.

Da bi udruženje stekla uslove za registrovanje, osnivačka skupština udruženja ima obavezu donošenja osnivačkog akta, statuta udruženja i imenovanja tijela upravljanja u skladu s ovim zakonom.

Član 11.

Osnivački akt udruženja sadrži:

- a) puno ime osnivača, skraćeni naziv ukoliko postoji, i adresu osnivača;
- b) naziv, sjedište i adresu udruženja;
- c) ciljeve osnivanja udruženja; i
- d) ime osobe ovlaštene da zastupa udruženje u obavljanju poslova u podnošenju zahtjeva za upis u registar udruženja.

Član 12.

Statut udruženja sadrži:

- a) naziv udruženja, skraćeni naziv ukoliko postoji, i adresu udruženja;
- b) ciljeve udruženja;
- c) postupak za primanje i isključivanje članova;
- d) tijela udruženja, način na koji se biraju, ovlaštenja koja imaju, kvorum i pravila glasanja, trajanje mandata, osobu ovlaštenu da sazove skupštinu, uslove i način raspuštanja, odnosno prestanak rada;
- e) pravila za ostvarivanje, upotrebu i raspolaganje sredstvima udruženja, kao i tijelo koje je ovlašteno za nadzor nad upotrebom tih sredstava;
- f) javnost rada;
- g) postupak za izmjenu i dopunu statuta, ovlaštenje i način donošenja drugih općih akata;
- h) opis oblika i sadržaj pečata;
- i) zastupanje udruženja;
- j) uslove i postupak za pripajanje, razdvajanje, transformisanje ili raspuštanje udruženja, odnosno prestanak rada uključujući i bilo kakav poseban kvorum ili pravila za postizanje kvalifikovane većine u postupku glasanja; i
- k) postupak za raspolaganje preostalim imeovinom ili drugim sredstvima u slučaju raspuštanja ili prestanka rada udruženja.

Član 13.

1. Registrovano udruženje može steći status udruženja od javnog interesa ako njegovo djelovanje prevazilazi interese njegovih članova i ako je prije svega namijenjeno interesu javnosti, ili nekim njenim segmentima, u sljedećim oblastima: zdravstvo; obrazovanje; nauka socijalna zaštita; građansko društvo; ljudska prava i prava manjina; pomoć siromašnim i socijalno ugroženim; pomoć invalidima, djeci i starijim osobama; zaštita okoline; tolerancija; kultura; amaterski sport; vjerske slobode i pomoć žrtvama elementarnih nepogoda.

2. Smatra se da udruženje djeluje u dobrotvorne svrhe ako je osnovano s prvenstvenim ciljem da pomaže osobama i skupinama kojima je pomoć potrebna.
3. Status udruženja od javnog interesa utvrđuje Ministarstvo. Postupak za dodjelu i ukidanje statusa udruženja od javnog interesa Ministarstvo će urediti i posebnim propisom.
4. Zahtjev za dobivanje statusa udruženja od javnog interesa može se podnijeti u bilo koje vrijeme, na način utvrđen propisima od strane Ministarstva. Odbijanje zahtjeva podliježe preispitivanju u skladu sa zakonom.
5. Registrovano udruženje od javnog interesa može ostvariti poreske, carinske i druge olakšice.

Član 14.

1. Registrovano udruženje se može spojiti, razdvojiti ili transformisati samo u drugo udruženje ili fondaciju.
2. Registrovano udruženje od javnog interesa se može pripojiti, razdvojiti ili transformisati samo u drugo udruženje ili fondaciju od javnog interesa.

I.2.2. Članstvo

Član 15.

Udruženje može ustanoviti svoje kriterije za prijem u članstvo. Kriteriji za prijem u članstvo podliježu samo ograničenjima u smislu zabrane diskriminacije koja je utvrđena Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine.

I.2.3. Tijela udruženja

Član 16.

Osim osnivačkog akta, statuta ili njihovih ekvivalenata udruženje mora imati skupštinu, a može imati upravni odbor.

Član 17.

Za inostrano ili međunarodno udruženje dovoljno je da ima akte, bez obzira kako su nazvani i tijela, koji ispunjavaju funkcije kako ih definiše ovaj zakon.

Član 18.

Skupština, kao najviše tijelo udruženja je nadležna za:

- a) donošenje statuta, izmjena i dopuna statuta i drugih akata određenih statutom;
- b) odlučivanje o pripajanju, razdvajanju, transformisanju, raspuštanju i prestanku rada, kao i o drugim statusnim promjenama udruženja;
- c) imenovanje i razrješenje članova upravnog odbora, ako takavo tijelo udruženja postoji;
- d) usvajanje izvještaja koje je pripremio upravni odbor, ako takavo tijelo udruženja postoji; i
- e) odlučivanje o svim drugim pitanjima koja nisu u nadležnosti drugih tijela udruženja.

Član 19.

Upravni odbor, ukoliko ga udruženje ima:

- a) priprema sjednice skupštine;